

**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ**

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

**ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ**

κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

**ΣΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ : «ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ –
ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ,
ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ»**

(Κομοτηνή, 02 Απριλίου 2025)

Ἀγαπητοί μου Σύεδροι καὶ Ὁργανωτές τοῦ παρόντος Συνεδρίου,
Εὐχαριστῶ γιά τήν πρόσκληση νά χαιρετίσω τίς ἐργασίες τοῦ
Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου σας, μέ θέμα: «Πολιτική Ἐπιστήμη καὶ
Διακυβέρνηση–Προκλήσεις καὶ εὐκαιρίες γιά τήν κοινωνία τοῦ κόσμου,
τῆς χώρας καὶ τῆς περιοχῆς». Ἰδιαίτερώς ὀφείλω τήν εὐφημο μνεία στοῦς
ὀργανωτές, ἥτοι τὸ Ἰνστιτοῦτο Δημοκρατίας «Κωνσταντῖνος
Καραμανλῆς», τὸ Τμῆμα Πολιτικῆς Ἐπιστήμης καὶ τὸ Δημοκρίτειο
Πανεπιστήμιο Θράκης, ὁμοίως καὶ τὸ Ὑπουργεῖο Ἐσωτερικῶν, εἰδικῶς
δέ, τὸν Τομέα Μακεδονίας – Θράκης, γιά τήν ὑπ’ αὐτοῦ παρασχεθεῖσα
αἰγίδα.

Ἡ ἀρχαιοελληνική πολιτική σκέψη ἐνέκυψε ἐνδελεχῶς τόσο στήν
πολιτειολογία, ὅσο καὶ στήν πολιτική θεωρία. Ὁ μέγιστος τῶν
Φιλοσόφων, ὁ Ἀριστοτέλης, πρὸ τοῦ ὀρισμοῦ τῆς φύσεως καὶ τῶν
χαρακτηριστικῶν τῆς πόλεως, ἐρευνᾷ πρῶτον τό τί εἶναι πολίτης. Ὁ
Ἀριστοτέλης, ἐπειδὴ ὑπάρχει διαφωνία ὡς πρὸς τήν ἔννοια τῆς πόλεως,
ἐρμηνεύει ἀρχικῶς τὸ περιεχόμενο τοῦ πολίτη, δηλαδή, ἐνδιατρίβοντας
στά μέρη τοῦ συνόλου, ἐξάγει καὶ τὰ σχετικὰ συμπεράσματα. Ὁ πολίτης

ἔχει ἄμεση σχέση με τὸ πολίτευμα που ἐπικρατεῖ ἐντὸς τῆς πόλεως, καθὼς αὐτὴ τὸν διαπλάθει, ὅπως, ἀντιστοίχως, καταλήγει καὶ ὁ Πλάτων, ἰσχυριζόμενος πως: «Ἡ πολιτεία ἀνατρέφει ἀνθρώπους, ἡ μὲν καλὴ καλοὺς, ἡ δὲ κακὴ κακοὺς». Ἔτσι, ἐπὶ παραδείγματι, ὁ ἄνθρωπος σὲ ἓνα δημοκρατικὸ πολίτευμα θεωρεῖται πολίτης, ὅχι ὅμως σὲ ἓνα ὀλιγαρχικόν. Συνεπῶς, ὁ δημοκρατικὸς πολίτης συγκεντρώνει τίς προϋποθέσεις που δέν τίς ἔχει ὁ ἀντίστοιχος ὀλιγαρχικός.

Ὅμως ὁ Ἀριστοτέλης ἐκτὸς ἀπὸ ἐξέχων φιλόσοφος νοῦς που σημάδεψε τὴν ἱστορία τοῦ πολιτισμοῦ, ὅσο ἐλάχιστες ἄλλες προσωπικότητες, ἀποτελεῖ τὸν συνδετικὸ κρίκο μεταξὺ τῶν δύο πολιτισμῶν, τοῦ ἀρχαιοελληνικοῦ καὶ τοῦ χριστιανικοῦ, ὅπως αὐτοὶ ἐμπεδώθηκαν στὴν ἐλληνόφωνη Ἀνατολὴ καὶ τὴν λατινόφωνη Δύση, ἕως τὸν 16^ο μεταχριστιανικὸ αἰῶνα. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ οἱ Χριστιανοὶ συγγραφεῖς, ἐν συνόλῳ, μελέτησαν συστηματικῶς τὸν Σταγειρίτη φιλόσοφο, τὸν ὑπομνημάτισαν καὶ ἐμβάθυναν στὴ σκέψη του, με κύριο στόχο νὰ διαλάβουν τὰ δεδομένα τῆς χριστιανικῆς ὁμολογίας καὶ τὴν ὁργάνωση τῆς χριστιανικῆς κοινωνίας.

Οἱ πρῶτες ἀπόπειρες γιὰ τὸν σχηματισμὸ μιᾶς Ὁρθόδοξης πολιτικῆς Θεολογίας με ἀνάλογη ἀκτινοβολία, ἐκκινοῦν πρωτίστως ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ διακεκριμένου ἱστορικοῦ, τοῦ Εὐσεβίου Καισαρείας, ὁ ὁποῖος στό ἔργο του : «Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία», ἐπεχείρησε νὰ καταδείξει ἐναργῶς, πὼς καθοδηγεῖται ἡ ἀνθρώπινη ἱστορία μέσω τῆς Θείας Προνοίας.

Πρωταρχικῶς, δέον νὰ ληφθεῖ ὑπόψιν πως ὁ Χριστιανισμὸς ἀναδύθηκε ἱστορικὰ ἐντὸς τοῦ προϋπάρχοντος πολιτειολογικοῦ πλαισίου τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, συνεπῶς οἱ ἀντιλήψεις τῶν Χριστιανῶν πολιτικῶν διανοητῶν διαπλάσθηκαν ἐκ τῆς τριβῆς με τὴν ρωμαϊκὴ ἐξουσία. Ὁ Χριστιανικὸς Ἀνθρωπισμὸς, καὶ μάλιστα ὁ Ὁρθόδοξος, δέν καταργεῖ τὸν προγονικὸ ἐλληνικόν, πλὴν τὸν συμπληρώνει. Γενικῶς, οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ἰδίως οἱ Μέγας Βασίλειος, Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς καὶ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, συνέζευξαν τὴν ἀρχαιοελληνικὴ φιλοσοφία με τὴν χριστιανικὴ διδασκαλία, συνθέτοντας τὴν ἀλληλουχία που συνεχίζει νὰ ἐμπνέει τὴν Ὁρθόδοξη Θεολογία καὶ πνευματικότητα.

Κατὰ τοὺς ἀνωτέρω Πατέρες, ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ὑπαρξῆς τῆς Πολιτείας εἶναι παιδαγωγικός, δηλαδὴ κατατείνει στό νὰ παρέχει κίνητρα στοὺς πολίτες, ὥστε νὰ εἶναι ἐνάρετοι καὶ πρὸς ἀποτροπὴ

ἀμφιλεγομένων πρακτικῶν. Ἡ Ὁρθοδοξία δέν πρέπει νά ἐπιβάλλεται, ἐκμεταλλευόμενη τήν κρατική ἰσχύ, ἀλλά ὀφείλει νά ἐκκινεῖ ἀπό τήν ἀπολύτη ἐλευθερία, ἀκόμη καί ἐπιτρέποντας τὸ δικαίωμα τῆς ἄρνησης τοῦ Θεοῦ. Στήν σύζευξη τῆς Ὁρθοδοξίας καί τῆς Φιλελεύθερης Δημοκρατίας ἀπορρίπτεται ἡ Θεοκρατία καί θεωρεῖται ὅτι τὰ ἰδανικά τῆς ἰσότητος καί τῆς ἐλευθερίας μποροῦν νά πραγματοποιθοῦν μόνο μὲ τὴν προϋπόθεση τῆς θεμελιώσεως στή Θεία Δικαιοσύνη.

Στό κρίσιμο ἐρώτημα περὶ τοῦ ρόλου τῶν πολιτικῶν ἡγετῶν καί τῶν κινδύνων που ἐγκυμονεῖ ἡ ἄσκηση τῆς ἐξουσίας, ποὺ θέτει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, ἐάν, δηλαδή, δύναται νά ὑπάρξει ὁργανωμένη Πολιτεία χωρὶς πολιτικοὺς ἡγέτες, διατείνεται πῶς: «Εἶναι προτιμότερο νά μὴν διοικεῖται ἓνας λαὸς ἀπὸ κανέναν, παρὰ νά διοικεῖται ἀπὸ ἓναν κακὸ ἡγέτη».

Ὁ Μέγας Βασίλειος ἀποφαίνεται ἐπιγραμματικά : «Οἱ ἄρχοντες πρέπει νά ὑπερασπίζονται τὰ δικαιώματα τοῦ λαοῦ καί νά τιμωροῦν τοὺς παραβάτες», ἐνῶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος συμπληρώνει: «Οἱ ἄρχοντες ὀφείλουν νά μὴν ἐπιζητοῦν ἴδιες τιμὲς, ἀλλὰ τὸ κοινὸ συμφέρον. Δέν ξεχωρίζουν ἀπὸ τὴν χλαμύδα καί ἐννοεῖ τὴν ὑπεροχὴ τοῦ φαίνεσθαι, παρὰ ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι προστατεύουν τοὺς ἀναξιοπαθοῦντες, διορθώνουν τὰ κακῶς κείμενα, τιμωροῦν τὴν ἀδικία καί δέν ἐπιτρέπουν τὴν παραβίαση τοῦ δικαίου».

Γιὰ τὶς ιδιότητες τῶν πολιτικῶν ἡγετῶν ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἀποκρίνεται: «Οἱ ἄρχοντες δεόν νά διαθέτουν ἀξία καί ἀρετὴ ἀνάλογη πρὸς τὸ ἀξίωμά τους». Καί ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος συμπυκνώνει: «Ὁ πολιτικὸς ἡγέτης πρέπει νά διάγει βίον ἀκηλίδωτο, ὥστε νά τὸν ἔχουν ἅπαντες ὡς παράδειγμα. Ἐκεῖνος που ἀσκεῖ πολιτικὴ ἐξουσία δέν θὰ ἐπιτύχει νά τὴν διαχειρισθεῖ δίκαια, ἂν προηγουμένως δέν κυβερνήσει τὸν ἑαυτὸ του ὅπως πρέπει, καί ἂν δέν τηρεῖ ἐπακριβῶς τοὺς πολιτικοὺς καί τοὺς θρησκευτικοὺς νόμους. Ὅποιος ἄρχει, ἐάν δέν εἶναι σὲ θέση νά τακτοποιήσῃ τὸν ψυχισμό του, πῶς θὰ καταφέρει νά κυβερνήσῃ τὸν κόσμον; Πῶς θὰ ὠφελήσῃ ἄλλους, ὅποιος δέν μπόρεσε νά ὠφελήσῃ τὸν ἑαυτὸ του;». Καί ἐπιλέγει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος: «Οἱ πολιτικοὶ ἡγέτες πρέπει νά διαθέτουν ὑψηλὴ νοημοσύνη, νά παρρησιάζονται, νά ἀπωθοῦν τὶς βιοτικὰς μέριμνες, νά ἀπεχθάνονται τὴν πονηρίαν, νά εἶναι ἐπεικεῖς καί φιλόανθρωποι. Ἐχουν χρέος νά παραβλέπουν τὰ δικὰ τους συμφέροντα καί νά μεριμνοῦν γιὰ τὶς χρεῖες τοῦ λαοῦ».

Κατόπιν αὐτῶν τῶν συνοπτικῶν σκέψεων, δεχθεῖτε τὴν ἐπιδαψίλευση τῶν πατρικῶν εὐχῶν μου γιὰ εὐόδωση τοῦ Συνεδρίου, μετὶς τοποθετήσεις τῶν ἀνακοινώσεων καὶ τὸν διάλογο που θὰ μᾶς καταστήσουν σοφότερους καὶ βελτίονες, στό γνωστικὸ πεδίο μᾶς ἐκ τῶν ὑψίστων ἐπιστημῶν, τῆς Πολιτικῆς, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Τμήματος Πολιτικῆς Ἐπιστήμης, τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου μας καὶ τῆς πολυφίλητης ἁγιοτόκου μητέρας μας, τῆς Θράκης.